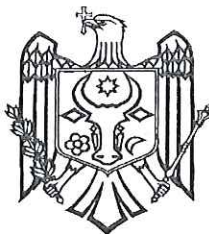

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022)
635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022)
635-355

La № 1954 din 21.11.19

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, 28

În procedura Curții de Apel Chișinău se află în proces de examinare cauza penală de învinuire a lui Crivițchi Ruslan de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) CP.

Astfel, în adresa dumneavoastră se expediază încheierea din 19 noiembrie 2019, privind sesizarea Curții Constituționale referitor la ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 395 alin. (1) pct. (5) CPP, sub aspectul corespunderii prevederilor art. 21, art. 25 alin. (2) și (4) și art. 120 din Constituția Republicii Moldova.

Anexă:

1) copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2019 (dosarul nr. 1a-1868/19) - pe 9 file.

2) cererea privind sesizarea Curții Constituționale referitor la excepția de neconstituționalitate – pe 8 file.

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău

Teleucă Stelian

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXERCITAREA CONTROLULUI CONSTITUȚIONALITĂȚII LEGII

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituție

AUTORUL SESIZĂRII:

1. Nume: Bot
2. Prenume: Alexandru
3. Funcția: Avocat, Biroul Asociați de Avocați „Institutul de Drept Privat”
4. E-mail: bot.alexandru@law.md

I. OBIECTUL SESIZĂRII:

Obiect al ridicării excepției de neconstituționalitate îi constituie prevederile art. 395 alin. (1) pct. 5) Cod Procedură Penală, sub aspectul corespunderii dispozițiilor constituționale prevăzute la art. 21, art. 25 alin. (2) și (4) și art. 120 din Constituția Republicii Moldova.

II. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

1. Prevederile relevante ale Constituției Republicii Moldova (M.O., 1994, nr.1) sunt următoarele:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 25

Libertatea individuală și siguranța persoanei

(2) Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sînt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege.

(...)

(4) Arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult pînă la 12 luni.

Articolul 120

Caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărîri judecătorești definitive

Este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărîri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărîri judecătorești definitive.

2. Prevederi relevante ale Codului de Procedură Penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 2003:

Articolul 329.

Rezolvarea chestiunii cu privire la măsura preventivă

(1) La judecarea cauzei, instanța, din oficiu sau la cererea părților și ascultînd opiniile acestora, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului. O nouă cerere de aplicare, înlocuire sau revocare a măsurii preventive poate fi depusă dacă au apărut temeiuri pentru aceasta, dar nu mai devreme decît peste o lună după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare sau

dacă nu au intervenit noi împrejurări care condiționează noua cerere.

Articolul 385.

Chestiunile pe care trebuie să le soluționeze instanța de judecată la adoptarea sentinței

(1) La adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate:

15) dacă urmează să fie revocată, înlocuită sau aplicată o măsură preventivă în privința inculpatului;

Articolul 395.

Dispozitivul sentinței de condamnare

(1) În dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate:

5) dispoziția privitoare la măsura preventivă ce se va aplica inculpatului pînă cînd sentința va deveni definitivă;

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT

Conform rechizitoriului inculpatul Crivițchi Ruslan, la 02.05.2018, aproximativ la orele 17.00, s-a deplasat la volanul automobilului de model Audi 100 pe str.Haltei din direcția str.Varnița în direcția str.Uzinelor, mun.Chisinau, iar în timpul deplasării, ajungînd în intersecție cu str.Uzinelor, avînd intenția de a vira la stînga și a continua deplasarea pe str.Uzinelor în direcția str.Vadul lui Vodă, nu a manifestat prudență la trafic, nu a ținut cont de totalitatea factorilor care caracterizează condițiile rutiere de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație și a modalității de conducere a vehiculului, a ignorat cerințele indicatorului rutier „Cedează trecerea”, nu a cedat trecerea autovehiculelor care se deplasau pe drum cu prioritate și ca urmare a ieșit pe linia de deplasare în fața motocicletei de model Viper fără număr de înmatriculare condus de cet.Chireu Ion Boris, care se deplasa pe carosabilul str.Uzinelor din direcția str.Vadul lui Vodă în direcția str.Voluntarilor și ca consecință a generat coliziune între unitățile de transport indicate, iar în rezultatul acestor încălcări părții vătămate Chireu Ion i-au fost cauzate vătămări corporale grave soldate cu decesul victimei.

Prin Sentința Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 22.03.2019, pronunțată integral la 13 mai 2019, *inter alia* s-a hotărât:

a. Crivițchi Ruslan a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit. b) din Codul penal și i s-a stabilit pentru fapta săvârșită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 (doi) ani;

b. Aplicarea în privința inculpatului Crivițchi Ruslan a măsurii preventive sub formă de arestare preventivă, care se va menține pînă la rămînerea definitivă a sentinței.

Astfel, odată cu apelul depus s-a solicitat și revocarea măsurii de arest aplicată în privința lui Crivițchi Ruslan în condițiile care dispunerea acestei măsuri fără termen, pînă la rămînerea definitivă a sentinței, contravine prevederilor imperative ale Codului de Procedură Penală, precum și art. 21 din Constituție, care garantează prezumția de nevinovăție.

În fața instanței de apel am accentuat că dispoziția instanței privind aplicarea măsurii de arest preventiv, nu respectă explicațiile furnizate de Curtea Supremă de Justiție în Hotărârea Explicativă despre aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației de procedură penală privind arestarea preventivă și arestarea la domiciliu, nr. 01 din 15.04.2013. În particular, pct. 64 alin. 2 din Hotărârea amintită explică că *prima instanță sau instanța de apel la judecarea cauzei soluționează demersul acuzatorului de stat de arestare sau ia în discuție din oficiu necesitatea aplicării măsurii arestării. Durata arestării preventive sau la domiciliu nu poate depăși termenul de 90 de zile. Reieșind din faptul că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 03 din 23.02.2016, termenul de 90 zile a fost declarat neconstituțional, termenul menționat în pct. 64 alin. 2 al Hotărârii explicative urmează a fi cel de 30 zile.*

Cu alte cuvinte, raportînd cele invocate mai sus la cazul lui Crivițchi Ruslan trebuie să evidențiem că acesta din 22 martie 2019, pînă în prezent – 29 octombrie 2019, se află deja de 248 zile în arest preventiv. Deci, termenul arestării preventive e depășit cu 219 zile, or, acuzatorul de stat niciodată nu a cerut prelungirea termenului arestării, în egal măsură în care nici nu a cerut aplicarea acestuia. Altfel spus, timp de 218 zile, Crivițchi Ruslan este privat ilegal de libertate.

La caz facem referire și la Hotărârea Curții Constituționale nr. 03 din 23.02.2016 privind excepția de

neconstituționalitate a alineatelor (3), (5), (8) și (9) ale articolului 186 din Codul de procedură penală (termenul arestului preventiv), care evidențiază că articolul 25 alin. (4) din Constituție prevede în termeni clari că detenția este posibilă numai în baza unui mandat pe o durată de până la 30 de zile. Orice interpretare în sensul că ar fi permisă instituirea în legislația națională a unor termene mai mari pentru mandatul de arest ar fi contrară Legii Supreme. De altfel, o asemenea abordare este împărtășită și de Curtea Europeană. Curtea constată că aplicarea și prelungirea termenului de arest de către judecător sau de către instanța de judecată în condițiile prevederilor legale contestate depășesc limita constituțională de la articolul 25 alin. (4), fiind astfel contrare garanțiilor constituționale privind libertatea individuală. Prin urmare, prevederile articolului 186 alin. (9) al Codului de procedură penală, în partea ce ține de posibilitatea emiterii unui mandat de arest pe o durată ce depășește 30 de zile, sunt contrare articolului 25 alin. (4) din Constituție.

În sensul celor invocate art. 195 alin. 5) pct. 1) CPP prevede că măsura preventivă încetează de drept la expirarea termenelor prevăzute de lege ori stabilite de organul de urmărire penală sau instanță, dacă nu a fost prelungită în conformitate cu legea. Astfel, Crivițchi Ruslan urma să fie eliberat încă cu 218 zile în urmă de drept.

Suplimentar celor menționate pct. 65 alin. 2 din Hotărârea Explicativă sus-menționată evidențiază că soluția privind aplicarea arestului se ia printr-o încheiere motivată, adoptată în camera de deliberare. Or, la caz e de constatat că instanța s-a expus nemijlocit prin Sentința asupra aplicării arestului, făcând dispoziția de aplicare a arestului nesusceptibilă de atac (recurs), decât odată cu fondul cauzei. Astfel, au fost încălcate prevederile art. 311 alin. (1) CPP RM, care asigură dreptul la un recurs contra unei asemenea încheieri, drept care de altfel este garantat și prin art. 13 CEDO.

În partea aspectelor procedurale ale cererii de revocare a restului venim să evidențiem că același pct. 64 alin. 1 din Hotărârea Explicativă a Plenului CSJ, nr. 01 din 2013, accentuează că în cursul judecării cauzei, președintele ședinței de judecată sau, după caz, completul de judecată sesizat prin rechizitoriu (primă instanță, instanță de apel), la cererea părților sau din oficiu, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului.

Contrar argumentelor furnizate supra, Curtea de Apel Chișinău prin Încheierea din 24 septembrie 2019 a dispus respingerea cererii ca fiind inadmisibilă. În motivarea acesteia Curtea de Apel Chișinău a indicat inter alia că deținerea sub arest a lui Crivițchi Ruslan după pronunțarea sentinței de condamnare a lui la închisoare cu executare în penitenciar, adică după 22 martie 2019, constituie nu măsură preventivă, arestarea preventivă, în sensul art. 185 CPP și 5 alin. (1) lit. c) CEDO, ci executare pedepsei închisorii dispuse de un tribunal competent, în sensul art. 5 alin. (1) lit. a) CEDO.

Suplimentar prin textul aceleiași Încheieri a Curții de Apel Chișinău din 24.09.2019 sunt citate recomandările Curții Europene a Drepturilor Omului, expuse în speța B.V. vs. Austria din 27 iunie 1968, prin care s-a reținut că „o hotărârea de condamnare pronunțată în primă instanță împotriva căreia s-a făcut apel, justifică deținerea celui condamnat, astfel instanța europeană a decis că persoana condamnată în primă instanță, indiferent de împrejurarea dacă a fost sau nu deținută până la acel moment, se găsește în ipoteza prevăzută de art. 5 par. 1 lit. a) CEDO, care autorizează privarea de libertate a „pe baza condamnării” pronunțate împotriva ei”.

Per final Curtea de Apel Chișinău conchide că reieșind din faptul că în privința lui Crivițchi Ruslan a fost aplicat arestul prin Sentința Judecătorei Chișinău, Sediul Centru din 22 martie 2019, respectiva nu face obiectul Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 23.02.2016. În particular, Curtea de Apel Chișinău precizează că efectele prezentei hotărâri (Hotărârea Curții Constituționale nr. 3 din 23.02.2016 – n.a.) nu se extind asupra persoanelor care se află în stare de arest, în privința cărora există o sentință de condamnare, iar cauza se examinează în instanța de apel. Or, la acest capitol venim să reiterăm că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 03 din 23.02.2016, Curtea a evidențiat că articolul 25 alin. (4) din Constituție prevede în termeni clari că detenția este posibilă numai în baza unui mandat pe o durată de până la 30 de zile. Orice interpretare în sensul că ar fi permisă instituirea în legislația națională a unor termene mai mari pentru mandatul de arest ar fi contrară Legii Supreme.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Reieșind din prevederile art.7 alin.(3) Cod de procedură penală în coroborare cu Hotărârea Curții Constituționale, nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova se constată că în procesul judecării cauzei, dacă instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor

contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea Constituțională, prezentând direct Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Cu referire nemijlocită la normele vizate în sesizare venim să explicăm că art. 25 alin. (4) din Constituție prevede expres că arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Totodată alin. (2) din același articol prevede că arestarea unei persoane este permisă numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege. Astfel, prevederile art. 25 alin. (2) și (4) CPP sunt dezvoltate prin textul Codului de Procedură Penală. Or, art. 175 alin. (1) și (2) CPP RM reglementează că măsurile cu caracter de constrângere prin care bănuitul, învinuitul, inculpatul este împiedicat să întreprindă anumite acțiuni negative asupra asigurării executării sentinței constituie măsuri preventive. Alin. (3) pct. 11) al aceleiași norme stipulează că una din măsurile preventive care vin să asigure executarea sentinței este arestarea preventivă. Conform art. 177 alin. (2) CPP RM se prevede că *arestarea preventivă se aplică numai conform hotărârii instanței de judecată emise, în baza demersului procurorului*. Cu alte cuvinte, din coroborarea normelor citate anterior rezultă că instanța de judecată atunci când decide aplicarea cu titlu de măsură preventivă a arestului preventiv, aceasta nu o poate face din oficiu, ci doar în baza demersului motivat al procurorului. În contradicție cu reglementările art. 177 alin. (2) CPP RM vin prevederile art. 329 alin. (1) CPP RM, care stipulează că la judecarea cauzei, instanța și din oficiu este în drept să dispună aplicarea măsurii preventive aplicate inculpatului. Or, coroborând respectiva prevedere cu cele ale art. 385 alin. (1) pct. 15) CPP RM, rezultă că instanța din oficiu poate decide aplicarea arestului preventiv și la adoptarea sentinței pe caz.

Pe cale de consecință, atunci când instanța de judecată din oficiu decide aplicarea arestului preventiv, aceasta este somată similar cazului, când acesta ar fi fost aplicat la demersului procurorului, să respecte prevederile art. 25 alin. (2) și (4) din Constituție. Or, reglementările anterior menționate obligă instanța ce și-a arogat competența arestării preventive a persoanei să o dispună doar pe un termen de 30 zile, în circumstanța în care art. 25 alin. (4) din Constituție reglementează fără echivoc că arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Aceeași soluție este una obligatorie și pentru cazul aplicării arestului preventiv la adoptarea sentinței pe caz. Însă, reieșind din faptul că art. 395 alin. (1) pct. 5) CPP RM prevede că la adoptarea sentinței instanța e obligată să emită și dispoziția privitoare la măsura preventivă ce se va aplica inculpatului până când sentința va deveni definitivă, rezultă că instanța de judecată este investită cu dreptul de a dispune aplicarea arestului preventiv fără termen, nefiind obligată de a respecta prescripțiile art. 25 alin. (4) din Constituție.

E de menționat că practica CEDO admite punerea în executare a sentinței, chiar în condițiile în care aceasta nu a devenit definitivă. Astfel, din sinteza practicii Curții Europene rezultă că un acuzat este considerat deținut „pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent” în sensul art. 5 § 1 lit. a) din Convenție de îndată ce hotărârea a fost pronunțată în primă instanță, chiar dacă nu este încă executorie și poate încă să facă obiectul unui recurs (Ruslan Yakovenko împotriva Ucrainei, pct. 46). Expresia „pe baza unei condamnări” nu poate fi interpretată ca limitându-se la ipoteza unei condamnări definitive, deoarece acest lucru ar exclude arestarea în cursul ședinței de judecată a persoanelor condamnate care au compărut fiind în libertate. Nu se poate pierde din vedere faptul că vinovăția unei persoane lipsite de libertate în timpul unei proceduri în apel sau în recurs a fost stabilită în cursul unui proces care s-a desfășurat conform cerințelor art. 6 (Wemhoff împotriva Germaniei, pct. 9). Astfel, reieșind din această ultimă propoziție rezultă că arestarea preventivă a persoanei condamnate în primă instanță, poate fi considerată drept una legală doar în condițiile în care respectiva arestare respectă rigorile unui proces echitabil. Or, procesul echitabil în acest caz presupune și respectarea garanțiilor de care poate beneficia un arestat, în particular: necesitatea verificării periodice, cel puțin odată la 30 de zile, a necesității de a păstra în vigoare măsura preventivă (art. 186 alin. (5) CPP RM), posibilitatea revocării măsurii, posibilitatea înlocuirii ei (art. 195 CPP RM), necesitatea confirmării demersului de prelungire a arestului de către procurorul general (art. 186 alin. (10¹)) etc. Însă, prevederile citate sunt inaplicabile persoanei arestate în condițiile art. 395 alin. (1) pct. 5) CPP RM, cel puțin partea periodicității prelungirii măsurii de preventive.

În speță, art. 25 alin. (2) din Constituție, reglementează că arestarea unei persoane este permisă numai în cazurile și cu procedura **prevăzute de lege**. Cu alte cuvinte, pentru a decide că persoanei arestate, odată cu pronunțarea sentinței, i s-a garantat dreptul la un proces echitabil, arestarea acesteia trebuie să fie conformă prevederilor art. 25 alin. (4) din Constituție. Astfel, reiterăm că *Hotărârea Curții Constituționale nr. 03 din 23.02.2016 privind excepția de neconstituționalitate a alineatelor (3), (5), (8) și (9) ale articolului 186 din Codul de procedură penală (termenul arestului preventiv), evidențiază că articolul 25 alin. (4) din Constituție prevede în termeni clari că detenția este posibilă numai în baza unui mandat pe o durată de până la 30 de zile. Orice interpretare în sensul că ar fi permisă instituirea în legislația națională a unor termene mai mari pentru mandatul de arest ar fi contrară Legii Supreme. De altfel, o asemenea abordare este împărtășită și de Curtea Europeană. Curtea constată că aplicarea și*

prelungirea termenului de arest de către judecător sau de către instanța de judecată în condițiile prevederilor legale contestate depășesc limita constituțională de la articolul 25 alin. (4), fiind astfel contrare garanțiilor constituționale privind libertatea individuală. Prin urmare, e lesne de înțeles că prevederile articolului 395 alin. (1) pct. 5) al Codului de procedură penală, în partea ce ține de posibilitatea emiterii unui mandat de arest pe o durată ce depășește 30 de zile, sunt contrare articolului 25 alin. (4) din Constituție.

Totodată, a considera că arestarea persoanei în condițiile art. 395 alin. (1) pct. 5) CPP RM, nu reprezintă o măsură preventivă în sensul art. 185 - 186 CPP RM, ci o executare efectivă a Sentinței, contravine chiar sintagmelor inserate în această normă, precum și art. 21, coroborat cu art. 120 din Constituție, care cumulativ garantează dreptul de a beneficia de prezumția de nevinovăție. Astfel, art. 21 din Constituție reglementează că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale. Or, legalitatea procesului de dovedire a vinovăției sale este marcată de emiterea unei Sentințe definite în adresa inculpatului. În acest context, art. 120 din Constituție stipulează destul de explicit că este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive. În sensul noțiunii de sentință definitivă, art. 466 CPP prevede:

Articolul 466. Rămânerea definitivă a hotărârii instanței de judecată și punerea ei în executare

(1) Hotărârea instanței de judecată într-o cauză penală devine executorie la data când a rămas definitivă.

(2) Hotărârea primei instanțe rămîne definitivă:

1) la data pronunțării, când hotărârea nu este supusă apelului și nici recursului;

2) la data expirării termenului de apel:

a) când nu s-a declarat apel în termen;

b) când apelul declarat a fost retras înăuntrul termenului stabilit;

3) la data retragerii apelului și încetării procedurii de apel, dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de apel;

4) la data expirării termenului de recurs, în cazul hotărârilor nesupuse apelului sau dacă apelul a fost respins:

a) când nu s-a declarat recurs în termen;

b) când recursul declarat a fost retras înăuntrul termenului stabilit;

5) la data retragerii recursului declarat împotriva hotărârilor menționate la pct.4) și încetării procedurii de recurs, dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de recurs;

6) la data pronunțării hotărârii prin care s-a respins recursul declarat împotriva hotărârilor menționate la pct.4).

(3) Hotărârile instanței de apel rămîn definitive la data pronunțării deciziei în apel.

Cu alte cuvinte, posibilitatea de a pune în executare Sentința primei instanțe și posibilitatea calificării persoanei drept vinovate, e posibilă doar după consumarea procedurilor de apel. Or, până la acea dată punerea în executare a Sentinței nedefinitive prin privarea de libertate a inculpatului, reprezintă o măsură preventivă, susceptibilă de a fi obiectul restricțiilor impuse de art. 25 alin. (4) din Constituție. O concluzie opusă celei enunțate ar presupune că instituția prezumției de nevinovăție este inoperabilă, iar art. 21 din Constituție este caduc.

V. CERINȚELE AUTORULUI

1. Exercițarea controlului constituționalității prevederilor art. 395 alin. (1) pct. 5) din Codul de Procedură Penală, sub aspectul corespunderii prevederilor art. 21, art. 25 alin. (2) și (4) și art. 120 din Constituție;
2. Examinarea în regim de urgență a respectivei sesizări.

N.B.: Cererea de urgentare e motivată de ratiunile deținerii în starea de arest a lui Crivitchi Ruslan timp de 219 zile, fără a se pune în discuție necesitatea prelungirii acestei măsuri, ea fiind aplicată fără termen. Iar Sentința în privința acestuia nici nu este una definitivă, persoana fiind ținută în detenție în Penitenciarul nr. 13, de timp închis, în condițiile în care legea impune pentru astfel de infracțiuni executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

Alexandru BOT
Avocat

ÎN C H E I E R E

19 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței de judecată

Xenofon Ulianovschi

Judecători

Mănăscurtă Igor și Teleucă Stelian

Grefier

Nicolai Zinaida

Cu participarea:

Procurorului

Scutelnic Cătălin

Avocaților

Bot Alexandru și Ursu Petru

Inculpatului

Crivițchi Ruslan

Succesorului părții vătămate

Țurcan Rita

Interpretului

Crasnoiarova Natalia

examinând în ședință publică cererea înaintată de către avocatul Bot Alexandru în interesele inculpatului Crivițchi Ruslan privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării apelului procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Principal, Lungu Vitalie și apelului avocatului Bot Alexandru în interesele inculpatului Crivițchi Ruslan, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 martie 2019,

A C O N S T A T A T :

1. În procedura Curții de Apel Chișinău se află în proces de examinare cauza penală de învinuirea lui Crivițchi Ruslan pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

2. În ședința instanței de apel avocatul inculpatului Crivițchi Ruslan, Bot Alexandru, a solicitat sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității art. 395 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, sub aspectul corespunderii prevederilor art. 21, art. 25 alin. (2) și (4) și art. 120 din Constituția Republicii Moldova.

În motivarea demersului înaintat solicitantul a invocat că:

Prin Sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22.03.2019, Crivițchi Ruslan a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal și i s-a stabilit pentru fapta săvârșită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 (doi) ani.

Aplicarea în privința inculpatului Crivițchi Ruslan a măsurii preventive sub formă de arestare preventivă, care se va menține până la rămânerea definitivă a sentinței.

Astfel, a solicitat revocarea măsurii de arest aplicată în privința lui Crivițchi Ruslan în condițiile care dispunerea acestei măsuri fără termen, până la rămânerea definitivă a sentinței, contravine prevederilor imperative ale Codului de Procedură

Penală, precum și art. 21 din Constituția Republicii Moldova, care garantează prezumția de nevinovăție.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24.09.2019, cererea a fost respinsă sub rezerva că deținerea sub arest a lui Crivitchi Ruslan după pronunțarea sentinței de condamnare a lui la închisoare cu executare în penitenciar, adică după 22 martie 2019, constituie nu măsură preventivă, arestarea preventivă, în sensul art. 185 CPP și 5 alin. (1) lit. c) CEDO, ci executare pedepsei închisorii dispuse de un tribunal competent, în sensul art. 5 alin. (1) lit. a) CEDO.

Astfel, prin prezenta se solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 395 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, care reglementează că la adoptarea sentinței instanța e obligată să emită și dispoziția privitoare la măsura preventivă ce se va aplica inculpatului până când sentința va deveni definitivă. Or, din acest text rezultă că instanța de judecată este investită cu dreptul de a dispune aplicarea arestului preventiv fără termen, nefiind obligată de a respecta prescripțiile art. 21 și 25 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova. Pe cale de consecință, venim să cerem exercitarea controlului constituționalității prevederilor art. 395 alin. (1) pct. 5) din Codul de Procedură Penală, sub aspectul corespunderii prevederilor art. 21, art. 25 alin. (2) și (4) și art. 120 din Constituția Republicii Moldova.

În partea aspectelor procedurale, evidențiază prevederile art.7 alin.(3) Cod de procedură penală în coroborare cu Hotărârea Curții Constituționale, nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, care stipulează că dacă instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea Constituțională, prezentând direct Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

În fața instanței de apel am accentuat că dispoziția instanței privind aplicarea măsurii de arest preventiv, nu respectă explicațiile furnizate de Curtea Supremă de Justiție în Hotărârea Explicativă despre aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației de procedură penală privind arestarea preventivă și arestarea la domiciliu, nr. 01 din 15.04.2013. În particular, pct. 64 alin. 2 din Hotărârea amintită explică că prima instanță sau instanța de apel la judecarea cauzei soluționează demersul acuzatorului de stat de arestare sau ia în discuție din oficiu necesitatea aplicării măsurii arestării. Durata arestării preventive sau la domiciliu nu poate depăși termenul de 90 de zile. Reieșind din faptul că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 03 din 23.02.2016, termenul de 90 zile a fost declarat neconstituțional, termenul menționat în pct. 64 alin. 2 al Hotărârii explicative urmează a fi cel de 30 zile.

Cu alte cuvinte, raportând cele invocate mai sus la cazul lui Crivitchi Ruslan se evidențiază că acesta din 22 martie 2019, până în prezent - 29 octombrie 2019, se află deja de 248 zile în arest preventiv. Deci, termenul arestării preventive e depășit cu 219 zile, or, acuzatorul de stat niciodată nu a cerut prelungirea termenului arestării, în egal măsură în care nici nu a cerut aplicarea acestuia. Altfel spus, timp

de 218 zile, Crivițchi Ruslan este privat ilegal de libertate.

La caz facem referire și la Hotărârea Curții Constituționale nr. 03 din 23.02.2016 privind excepția de neconstituționalitate a alineatelor (3), (5), (8) și (9) ale articolului 186 din Codul de procedură penală (termenul arestului preventiv), care evidențiază că articolul 25 alin. (4) din Constituție prevede în termeni clari că detenția este posibilă numai în baza unui mandat pe o durată de până la 30 de zile. Orice interpretare în sensul că ar fi permisă instituirea în legislația națională a unor termene mai mari pentru mandatul de arest ar fi contrară Legii Supreme. De altfel, o asemenea abordare este împărtășită și de Curtea Europeană. Curtea constată că aplicarea și prelungirea termenului de arest de către judecător sau de către instanța de judecată în condițiile prevederilor legale contestate depășesc limita constituțională de la articolul 25 alin. (4), fiind astfel contrare garanțiilor constituționale privind libertatea individuală. Prin urmare, prevederile articolului 186 alin. (9) al Codului de procedură penală, în partea ce ține de posibilitatea emiterii unui mandat de arest pe o durată ce depășește 30 de zile, sunt contrare articolului 25 alin. (4) din Constituție.

În sensul celor invocate art. 195 alin. 5) pct. 1) Cod de procedură penală prevede că măsura preventivă încetează de drept la expirarea termenelor prevăzute de lege ori stabilite de organul de urmărire penală sau instanță, dacă nu a fost prelungită în conformitate cu legea. Astfel, Crivițchi Ruslan urma să fie eliberat încă cu 218 zile în urmă de drept.

Suplimentar celor menționate pct. 65 alin. 2 din Hotărârea Explicativă susmenționată evidențiază că soluția privind aplicarea arestului se ia printr-o încheiere motivată, adoptată în camera de deliberare. Or, la caz e de constatat că instanța s-a expus nemijlocit prin Sentință asupra aplicării arestului, făcând dispoziția de aplicare a arestului nesusceptibilă de atac (recurs), decât odată cu fondul cauzei. Astfel, au fost încălcate prevederile art. 311 alin. (1) Cod de procedură penală, care asigură dreptul la un recurs contra unei asemenea încheieri, drept care de altfel este garantat și prin art. 13 CEDO.

În partea aspectelor procedurale ale cererii de revocare a restului venim să evidențiem că același pct. 64 alin. 1 din Hotărârea Explicativă a Plenului CSJ, nr. 01 din 2013, accentuează că în cursul judecării cauzei, președintele ședinței de judecată sau, după caz, completul de judecată sesizat prin rechizitoriu (primă instanță, instanță de apel), la cererea părților sau din oficiu, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului.

Contrar argumentelor furnizate supra, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 24 septembrie 2019 a dispus respingerea cererii ca fiind inadmisibilă. În motivarea acesteia Curtea de Apel Chișinău a indicat inter alia că deținerea sub arest a lui Crivițchi Ruslan după pronunțarea sentinței de condamnare a lui la închisoare cu executare în penitenciar, adică după 22 martie 2019, constituie nu măsură preventivă, arestarea preventivă, în sensul art. 185 CPP și 5 alin. (1) lit. c) CEDO, ci executare pedepsei închisorii dispuse de un tribunal competent, în sensul art. 5 alin. (1) lit. a) CEDO.

Suplimentar prin textul aceleiași încheieri a Curții de Apel Chișinău din 24.09.2019 sunt citate recomandările Curții Europene a Drepturilor Omului, expuse în speța B.V. vs. Austria din 27 iunie 1968, prin care s-a reținut că „o hotărârea de

condamnare pronunțată în primă instanță împotriva căreia s-a făcut apel, justifică deținerea celui condamnat, astfel instanța europeană a decis că persoana condamnată în primă instanță, indiferent de împrejurarea dacă a fost sau nu deținută până la acel moment, se găsește în ipoteza prevăzută de art. 5 par. 1 lit. a) CEDO, care autorizează privarea de libertate a „pe baza condamnării” pronunțate împotriva ei”.

Per final Curtea de Apel Chișinău conchide că reieșind din faptul că în privința lui Crivițchi Ruslan a fost aplicat arestul prin Sentința Judecătorei Chișinău, Sediul Centru din 22 martie 2019, respectiva nu face obiectul Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 23.02.2016. În particular, Curtea de Apel Chișinău precizează că efectele prezentei hotărâri (Hotărârea Curții Constituționale nr. 3 din 23.02.2016 - n.a.) nu se extind asupra persoanelor care se află în stare de arest, în privința cărora există o sentință de condamnare, iar cauza se examinează în instanța de apel. Or, la acest capitol venim să reiterăm că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 03 din 23.02.2016, Curtea a evidențiat că articolul 25 alin. (4) din Constituție prevede în termeni clari că detenția este posibilă numai în baza unui mandat pe o durată de până la 30 de zile. Orice interpretare în sensul că ar fi permisă instituirea în legislația națională a unor termene mai mari pentru mandatul de arest ar fi contrară Legii Supreme.

Reieșind din prevederile art.7 alin.(3) Cod de procedură penală în coroborare cu Hotărârea Curții Constituționale, nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova se constată că în procesul judecării cauzei, dacă instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea Constituțională, prezentând direct Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Cu referire nemijlocită la normele vizate în sesizare venim să explicăm că art. 25 alin. (4) din Constituție prevede expres că arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Totodată alin. (2) din același articol prevede că arestarea unei persoane este permisă numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege. Astfel, prevederile art. 25 alin. (2) și (4) Cod de procedură penală sunt dezvoltate prin textul Codului de Procedură Penală. Or, art. 175 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală reglementează că măsurile cu caracter de constrângere prin care bănuitul, învinuitul, inculpatul este împiedicat să întreprindă anumite acțiuni negative asupra asigurării executării sentinței constituie măsuri preventive. Alin. (3) pct. 11) al aceleiași norme stipulează că una din măsurile preventive care vin să asigure executarea sentinței este arestarea preventivă. Conform art. 177 alin. (2) Cod de procedură penală se prevede că arestarea preventivă se aplică numai conform hotărârii instanței de judecată emise, în baza demersului procurorului. Cu alte cuvinte, din coroborarea normelor citate anterior rezultă că instanța de judecată atunci când decide aplicarea cu titlu de măsură preventivă a arestului preventiv, aceasta nu o poate face din oficiu,

ci doar în baza demersului motivat al procurorului. În contradicție cu reglementările art. 177 alin. (2) Cod de procedură penală vin prevederile art. 329 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că la judecarea cauzei, instanța și din oficiu este în drept să dispună aplicarea măsurii preventive aplicate inculpatului. Or, coroborând respectiva prevedere cu cele ale art. 385 alin. (1) pct. 15) CPP RM, rezultă că instanța din oficiu poate decide aplicarea arestului preventiv și la adoptarea sentinței pe caz.

Pe cale de consecință, atunci când instanța de judecată din oficiu decide aplicarea arestului preventiv, - aceasta este somată similar cazului, când acesta ar fi fost aplicat la demersului procurorului, să respecte prevederile art. 25 alin. (2) și (4) din Constituție. Or, reglementările anterior menționate obligă instanța ce și-a arogat competența arestării preventive a persoanei să o dispună doar pe un termen de 30 zile, în circumstanța în care art. 25 alin. (4) din Constituție reglementează fără echivoc că arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru a durată de cel mult 30 de zile. Aceeași soluție este una obligatorie și pentru cazul aplicării arestului preventiv la adoptarea sentinței pe caz. Însă, reieșind din faptul că art. 395 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală prevede că la adoptarea sentinței instanța e obligată să emită și dispoziția privitoare la măsura preventivă ce se va aplica inculpatului până când sentința va deveni definitivă, rezultă că instanța de judecată este investită cu dreptul de a dispune aplicarea arestului preventiv fără termen, nefiind obligată de a respecta prescripțiile art. 25 alin. (4) din Constituție.

E de menționat că practica CEDO admite punerea în executare a sentinței, chiar în condițiile în care aceasta nu a devenit definitivă. Astfel, din sinteza practicii Curții Europene rezultă că un acuzat este considerat deținut „pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent” în sensul art. 5 § 1 lit. a) din Convenție de îndată ce hotărârea a fost pronunțată în primă instanță, chiar dacă nu este încă executorie și poate încă să facă obiectul unui recurs (Ruslan Yakovenko împotriva Ucrainei, pct. 46). Expresia „pe baza unei condamnări” nu poate fi interpretată ca limitându-se la ipoteza unei condamnări definitive, deoarece acest lucru ar exclude arestarea în cursul ședinței de judecată a persoanelor condamnate care au compărut fiind în libertate. Nu se poate pierde din vedere faptul că - vinovăția unei persoane lipsite de libertate în timpul unei proceduri în apel sau în recurs a fost stabilită în cursul unui proces care s-a desfășurat conform cerințelor art. 6 (Wemhoff împotriva Germaniei, oct. 9). Astfel, reieșind din această ultimă propoziție rezultă că arestarea preventivă a persoanei condamnate în primă instanță, poate fi considerată drept una legală doar în condițiile în care respectiva arestare respectă rigorile unui proces echitabil. Or, procesul echitabil ^ acest caz presupune și respectarea garanțiilor de care poate beneficia un arestat, în particular: necesitatea verificării periodice, cel puțin odată la 30 de zile, a necesității de a păstra în vigoare măsura preventivă (art. 186 alin. (5) Cod de procedură penală), posibilitatea revocării măsurii, posibilitatea înlocuirii ei (art. 195 Cod de procedură penală), necesitatea confirmării-demersului de prelungire a arestului de către procurorul general (art. 186 alin. (10¹)) etc. Însă, prevederile citate sunt inaplicabile persoanei arestate în condițiile art. 395 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, cel puțin partea periodicității prelungirii măsurii de preventive.

În speță, art. 25 alin. (2) din Constituție, reglementează că arestarea unei persoane este permisă numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege. Cu alte

cuvinte, pentru a decide că persoanei arestate, odată cu pronunțarea sentinței, i s-a garantat dreptul la un proces echitabil, arestarea acesteia trebuie să fie conformă prevederilor art. 25 alin. (4) din Constituție. Astfel, reiterăm că Hotărârea Curții Constituționale nr. 03 din 23.02.2016 privind excepția de neconstituționalitate a alineatelor (3), (5), (8) și (9) ale articolului 186 din Codul de procedură penală (termenul arestului preventiv), evidențiază că articolul 25 alin. (4) din Constituție prevede în termeni clari că. detenția este posibilă numai în baza unui mandat pe o durată de până la 30 de zile. Orice interpretare în sensul că ar fi permisă instituirea în legislația națională a unor termene mai mari pentru mandatul de arest ar fi contrară Legii Supreme. De altfel, o asemenea abordare este împărtășită și de Curtea Europeană. Curtea constată că aplicarea și prelungirea termenului de arest de către judecător sau de către instanța de judecată în condițiile prevederilor legale contestate depășesc limita constituțională de la articolul 25 alin. (4), fiind astfel contrare garanțiilor constituționale privind libertatea individuală. Prin urmare, e lesne de înțeles că prevederile articolului 395 alin. (1) pct. 5) al Codului de procedură penală, în partea ce ține de posibilitatea emiterii unui mandat de arest pe o durată ce depășește 30 de zile, sunt contrare articolului 25 alin. (4) din Constituție.

Totodată, a considera că arestarea persoanei în condițiile art. 395 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, nu reprezintă o măsură preventivă în sensul art. 185 - 186 Cod de procedură penală, ci o executare efectivă a Sentinței, contravine chiar sintagmeilor inserate în această normă, precum și art. 21, coroborat cu art. 120 din Constituție, care cumulativ garantează dreptul de a beneficia de prezumția de nevinovăție. Astfel, art. 21 din Constituție reglementează că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale. Or, legalitatea procesului de dovedire a vinovăției sale este marcată de emiterea unei Sentințe definitive în adresa inculpatului. În acest context, art. 120 din Constituție stipulează destul de explicit că este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.

3. Avocatul Bot Alexandru și inculpatul Crivițchi Ruslan, în ședința de judecată au susținut cererea avocatului Nicoară Vasile.

Procurorul Scutelnic Cătălin în ședința de judecată a invocat că, sesizarea avocatului Bot Alexandru urmează a fi respinsă.

Avocatul Ursu Petru și succesorul părții vătămate Țurcan Rita au pledat pentru respingerea cererii privind sesizarea Curții constituționale cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

4. Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, instanța de apel consideră că cererea cu privire la realizarea controlului constituționalității art. 395 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, sub aspectul corespunderii prevederilor art. 21, art. 25 alin. (2) și (4) și art. 120 din Constituția Republicii Moldova, urmează a fi admisă din următoarele considerente:

Potrivit art. 53 alin. (1) din Constituția RM, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului

pretins, anularea actului și repararea pagubei. Alin (2) al aceluiași articol prevede că stătul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

În conformitate cu art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

Conform art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția RM, Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Prin Hotărârea Curții Constituționale RM nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) s-a examinat sesizarea depusă la Curtea Constituțională la 9 decembrie 2015, în temeiul articolelor 135 alin. (1) lit. b) din Constituție, 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale, de către Curtea Supremă de Justiție, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova hotărând:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele

menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

Conform art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

Instanța de apel, verificând întrunirea condițiilor invocate în Hotărârea Curții Constituționale RM nr. 2 din 09.02.2016, în cererea înaintată de către apărător în cadrul ședinței de judecată și stabilind întrunirea condițiilor menționate, a ajuns la concluzia cu privire la admiterea cererii apărării și sesizarea Curții Constituționale referitor la verificarea constituționalității art. 395 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, sub aspectul corespunderii prevederilor art. 21, art. 25 alin. (2) și (4) și art. 120 din Constituția Republicii Moldova, cu suspendarea procesului penal în temeiul art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală.

5. În baza celor expuse, în conformitate cu prevederile art. 7, 342 Cod de procedură penală, art. 135 alin. (1) lit. a) și g) Constituția RM, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,

DISPUNE:

Admite cererea avocatului Bot Alexandru cu privire la sesizarea Curții Constituționale referitor la ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 395 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, sub aspectul corespunderii prevederilor art. 21, art. 25 alin. (2) și (4) și art. 120 din Constituția Republicii Moldova.

Se sesizează Curtea Constituțională cu privire la realizarea controlului constituționalității art. 395 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, sub aspectul corespunderii prevederilor art. 21, art. 25 alin. (2) și (4) și art. 120 din Constituția Republicii Moldova.

Procesul penal de învinuirea lui Crivițchi Ruslan pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, se suspendă până la examinarea sesizării de către Curtea Constituțională.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței

Xenofon Ulianovschi

Judecător

Mănăscutră Igor

Judecător

Teleucă Stelian

Copia conform originalului:

Judecător

